

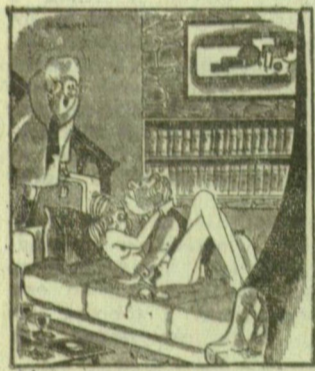
Óriás tartályhajó

A leningrádi tervező új, hatalmas olajszállító hajón dolgoznak. Vízkiszorítása 180 000 tonna, teherbíró képessége pedig 150 000 tonna lesz. Itt jegyezzük meg, hogy a jelenlegi legnagyobb szovjet tartályhajó („Szojija” típus) vízkiszorítása 62 000 tonna.

Az új tartályhajó maximális sebessége 17 csomó; 15–22 ezer mérföldet tud megtenni kikötés nélkül. Üzemanyag-fogyasztása csaknem feleannyi, mint a meglévő tartályhajóké. Az automatizálás lehetővé teszi, hogy az új olajszállító hajón 34–36 főre csökkentsék a személyzetet. Számítógéppel összekapcsolt navigációs komplexum fog működni a hajón. Az automata kormányserkezet mellett külön irányító berendezés fogja biztosítani a manőverezőképeséget a szűk szorosokban.

A nagy teljesítményű szivattyúk 1500 000 köbméter folyékony üzemanyagot 10 óra alatt fognak kirakni a hajóból. A rakomány kezelése — távirányítású lesz. Az első ilyen tartályhajót 1973-ban fogják vízre bocsátani.

Rosszkor

— Visszajöttem. TI sem kaptatok szobát a penzióban?

Zalától Tapolcáig

Tallózás a megyei lapokban

A mai lapszemléket a Tolna megyei Népujságból, a Kelet-Magyarországból, a Hajdú-Bihar megyei Naplóból és a Déli Hírlapból állítottuk össze.

Olaj a pataokban

A Zalán még nem szűnt meg az olajveszély, s már az Eger patak szennyezett vize veszélyeztette a Balatont. A patak hídján felborult egy olajat szállító tartálykocsi, amelyből mintegy 3 ezer liter olaj ömlött a vízbe. A Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság szakembere a Zalán sikerrel alkalmazott módszerrel megakadályozták a szennyeződés továbbhaladását.

Orvos a plaketten

A múlt század híres nyírsegi orvosának, Jósza Andrásnak az arcmását ábrázolja az a három bronzplakett, amelyet a napokban találtak meg egy magánygyűjtőnél. A vereteket 1934-ben dr. Spánvik Géza, a nyíregyházi kórház egykori orvosa — aki szabadidejében szobrászattal foglalkozott — készítette. Jósza dr. születésének 100. évfordulójára. A plakettből egyet a Jósza András nevű viselő nyíregyházi kórház-

Emberek a téeszben

Az alapító

Féllábbal kapcsolódik tehát a szövöttekhez. Érdekes lenne megtudni, hogy beszél a téeszről. Így:

— Hazudnék, ha azt mondanám, nem szeretem. Most volt a közgyűlés. Csendes volt, mert az emberek megvannak nyugodva. Onnan keltezett a megnyugvás, hogy a tizedik közgyűlésen bejelentették, meg tartalékot is hagyunk. Látnák, hogy a folyamlat jó, nem tudnak belekapaszkodni semmibe. Azelőtt olyan viharos volt a zárszámadás, hogy az emberek majdnem egymás haján búcsúztak, most alig volt három hozzászólás.

— Hihetetlenül sok fiatal lépett be hozzánk. Lassan teljesen átcserelődik a tagság. Úgy számítnak, itt hamarabb meg lesz az autó, mint az iparban. Most azt akarunk venni sorra. Nem baj, ha akarnak. Célja, törekvése, munkaambíciója legyen mindenkinek. Aki csak céltalannul kajlog, az nem is dolgozik.

— Körülnéztem a közgyűlésen. Fogynak az alapító tagok. Lassan odalesznek a viharos esztendő tanúi. Örülök az újaknak, de fáj, ha a múltat nem mérelelik. Mi a vagyoni állapotunkkal mentünk, ők meg csak belépnek. Meghalt egy tagunk, az asszony nem járt be, mert a körülményei olyanok, hogy nem tud dolgozni. De könyvem lódultak a kezek: ki-zárni! Álljunk meg, emberek! Az, hogy az tizenöt holdat bent hagyott, hogy helytállt, amikor még fizetni sem tudtak, hogy az egész életét

rátette arra, aminek akkor még a végét se látta, az nem számít? Ha mi akkor letet-tük volna a munkát, ha nem megünn dolgozni. Tefu-kocsival hozhatta volna az állam a százásokat, lapáttal szórhatta volna be az udvarokra, akkor se lenne sehol ez a szövöttek. Ide nem a pénz a fontos, hanem a munka. Könnyen szavaznak most, akik csak azért jöttek, mert tőke van a zövetkezetben. Egy kis utólagos magyarázkodás után mégse zárták ki az asszonyt. Juttatást kap, hogy meghelhesen.

Könnyű lázba hozni a szövötteket. És a fia?

— Minket a növekedésünk nem vitt bele a nagy ütemű kultúrába, mi nyugodtabbak vagyunk. Voltam én színházban is, nem is egyszer, de nem vagyok belerögződve, hogy ha nincs, akkor semmi sincs. Nekem ez a kis rádió is jó, meg az újságok is. A gyerek már másképpen spekulál. Most kilencéves, de ha sötét van is, elmegy másfél kilométert a televízióig, mert neki azt meg muszáj néznie. O már tudja, hogy magasabb szinten is lehet élni. Az az elgondolásom velem, hogy szerezzek csak meg az általános műveltséget, tudja meg, miért él a földön, az iskolát megadjuk neki erőnköz képest, de nem akarok én minisztert csinálni belőle. Amikor már jól tud számolni, akkor jöjjen csak vissza. Világos esze legyen, ha a valamiről beszélnek, tudja, hogy micsoda, de ne csibész legyen belőle.

Azt mondja, most nagyon jó úton van a szövöttek, de nem lenne alapító, ha nem zsörtölődnek. Majort építenek nemsokára. Ez különösen tetszik neki. De sokáig mondja a kifogásokat, hogy nem jó helyre készül az a major:

— Ott akkora a sár, ahol özőn jószág mozog, gépek járnak, ott az összes belsejét, ha kikövezik, akkor is kevés lesz. De mibe kerül az akkor? Majd megint oda-érünk: hát nem így kellett volna.

Nem tudom eldönteni, igaz-e vagy nincs, de ahogy hadakozik az igazáért, tetszik. Biztosra veszem, hogy be is bizonyítja a maga igazát. Csak azért, mert ő alapító tag.

Horváth Dezső

Mocsár Gábor

Séta a hegy fölött

7. — Kérem, ha nekem szépen elmagyarázzák, elhiszem, Pláne, ha be is bizonyítják.

— Bizonyíték? A kőolajban mikroszkóppal ki lehet mutatni az egykori őslátkák mészvázat. Állati és növényi sejtmaradványokat. Ez már valamit bizonyít, igaz? De itt van egy német vegyész, Karl Engler kísérlete, Engler halálajjal töltött meg egy légmentesen elzárható készüléket, nagy nyomás alatt hevítette, órák és napok alatt ismételt meg olyasféle folyamatot, amit a természet kémiaja a föld mélyében évmilliók alatt végzett el. Olyan anyagot, terméket kapott, ami sokban hasonlított a kőolajhoz. Sőt, a Szovjetunió több olajmezőjének kútjaiból a mélyben ma is élő baktériumokat mutatták ki a kutatók.

— Érdekes. Nehezen tudok bele-nyugodni, de kénytelen vagyok el-hinni.

— Igen. A laikusok így vannak vele. Okosabbak akarnak lenni, mint akik évtizedek óta kutatják a kőolaj eredetét.

— No, persze, nemcsak az eredetről van szó. Beszélgettem én erről a do-

logról nemcsak geológusokkal, hanem laikusokkal is. Voltaképpen mi, laikusok vagyunk többen — s mióta az Alföldön szerte olajat, földgázt találtak, egyre jobban érdekel bennünket mindaz, ami vele összefügg. Így hát nemcsak az, hogy vajon mikor jut el a lakásunkba (városunkba, falvainkba) a földgáz, s hogy mi a célszerűbb, a konvektoros fűtés-e vagy a cserépkályhás gázfűtés, hanem az is, hogy honnan jön, miből lett, hogyan hozzák a felszínre az olajat, a földgázt. S az én laikus kérdéseim — a többi laikus kérdése is. A múltkor egy költő barátommal beszélgettem, s mikor megtudta min dolgozom, felteszi a kérdést: te elhiszed, hogy tengeri állatok maradványaiból keletkezett az olaj? Mert én nem hiszem — mondja ő. Így állunk.

En már elhiszem. Azonban ha erőt véve naiv kételyeimet ezt elhiszem, mostmár azon töprengök; mi az oka, hogy kételyeim voltak? Nem vagyok költő, aki talán azért nem hisz, mert titokzatosabb, misztikusabb választ remél, olyat, amiből kiderül, hogy ezek a titokzatos dolgok, lent a föld mélyében — valami drámai, kozmikus méretű tűz-kicsapódás eredményeként jöttek létre. Ilyenre én nem gondoltam, miért kételkedtem hát? S most már magamban kutakodom — gondolataimban. A logikámat figyelem.

Nyilván arról lehet szó, hogy mi emberek, annyira embercentrikusan nézzük a világot, a földet, a természet jelenségeit, hogy — a dolgok közepébe magunkat állítva, s az általunk birtokolt természet arányait figyelve — nem bírjuk felfogni a

végtelen fogalmát. Sem magunkban, sem a környezet világában. Az Eletről, a Föld a mi kedvünkért, az ember taink alapján ítélünk — köznapi értelembe. El sem tudjuk képzelni, vagy igen nehezen, hogy az Élet maga, önmagában, a Földön, nem miértünk az emberért van; volt előtünk is, lesz azután is, ha már Ember nem lesz a Földön. Azt hisszük, hogy a Föld a mi kedvünkért, az ember kedvéért alakult s csak arra várt, hogy megjelenjék rajta egy kétlábon járó értelmes gondolkodó, beszélő, szerszámkészítő, tüzetgyújtó lény, s odaadja neki mindenét, ami van. A látszat persze ez. Ez azonban afféle biblikus szemlélet. Közel vagyunk a varsói paphoz.

Geológus barátom, kiterített egy hatalmas rajzot; az algyói medence metszete. A papír alsó szélén erőteljes vonal: a legrégebb, legöregebb réteg, a Föld megszálltult tüziere-detű kristályos ősanaga. E fölé rakódtak — a Föld életében egymást követő geológiai tragédiák s nyugalmas évmilliók ritmusa szerint — az őskristályokra boruló tengerből lerakodott üledéksorok. A rajz alján a keletkezés időszaka és a kor években jelezve: paleozoikum, 250 millió

— Itt — azt mondja — még nem volt lehetőség szénhidrogének, tehát kőolaj a földgáz keletkezésére.

Am haladunk feljebb a rétegekben tűz és tízmillió éveket lépkedve át. Ott áll meg, ahol már említettem: 25 millió évnél.

— Itt már — azt mondja — elkezdődhetett. Miocén, (Folytatjuk)

történelmi emlékeztető

1945. február 11.

DÉLMAGYARORSZÁG

A NAP HÍREI: NYUGATON IS MEGINDULT AZ ÁLTALÁNOS NAGY TÁMADÁS — BERLIN FELE KÖZLEDEK ZSUKOV OFFENZÍVÁJA — FELSZABADÍTOTTÁK A FRANCIÁK AZ ELZÁSZI „DACHAU”-T.

Süllyed a hajó...

Az Egyesült Államok külügyminiszter-helyettese sajtóértekezleten kijelentette, hogy az USA kormány nincs megelégedve a semleges államok magatartásával, a menedéket kereső náci vezérekkel szemben, ezeknek bebocsátását, illetve kitűztetését illetően. Arra a kérdésre, hogy mely semleges államokra gondol, a külügyminiszter-helyettes nem volt hajlandó válaszolni. Hangsúlyozta azonban: nagyon vigyáznak arra, nehogy Portugálián és Spanyolországon keresztül menekülhessenek a börtöket féltő német háborús bűnösök.

Elzászi haláltábor

Strassburg közelében az Elzászt felszabadító francia csapatok német koncentrációs tábor találtak. „Elzászi Dachau”-nak nevezték ezt a tábor. Mint Dachauban és Maidanekben, itt is modern technikai eljárással hajtották végre a gyilkosságokat: gázkamrával, krematóriummal. Volt olyan nap, hogy 400 embert végeztek ki. 1943. augusztus 10-én 88 asszonyt gyilkoltak meg gázkamrában. A gázkamra működését három német „professor” ellenőrizte. A német hóhérok cinikus kegyetlenségét legjobban mutatja, hogy külön fülkében, operációs asztalon „tanulmányi kísérlet” címen ki-nőztak asszonyokat. A strassburgi városi kórház pincéjében is megtalálták 86 „tudományos kísérlet” közben halálra kínzott asszony holt-testét.

Szállasi még akaszt...

A náci bérenc Szállasi-rádió jelentése szerint Odeschalchi herceget a fasizta bíróság kötélt általi halálra ítélte. Az ítéletet már végre is hajtották. Odeschalchi herceg ellen az volt a vád, hogy kísérletet tett az oroszokhoz való átállásra.

Pásztorlevél

Dr. Hamvas Endre csanádi megyéspüspök egyházmegyé-

lének papságához pásztorle-velet intézett, melyben többek között ezeket írja:

Debrecenben ideiglenes kormány alakult „Magyar Nemzeti Kormány” címmel avégből, hogy az orosz had-sereg elfoglalta országrész, mely napról napra kiegészül, ne álljon itt gazdátlanul és legyen, aki sorsukat intéz-ze, ügyünket képviselje. Az új kormány nyilatkozata Ma-gyarország demokratikus át-alakítását tűzte ki program-jául. Biztosítja a demokra-tikus szabadságjogokat: a sajtó, gyülekezési és egyesü-lési szabadságot, az általá-nos, egyenlő, titkos választó-jogot, a teljes vallásszabad-ságot. Megnyugtatónkra szolgál ez a programrész, mert az egyház mindig a sza-badság levegőjében tudta legjobban kifejteni erőt.

Élet a gyepon

Az időjárás javulásával megindul a sportélet is. A Szegedi AK labdarúgói Hesser Tibor vezetésével már hetek óta edzésben vannak, de a havazás miatt az első edzőmérkőzésre csak vasár-nap kerül sor, a SZAK el-lenfele a Tisza csapata lesz. Az edzőmérkőzés 3 óraker kezdődik a vasutasok kispá-lyáján. A SZAK jelenleg hét elsővonalbeli játékosal ren-delkezik: Nagy, Vörös, Szöcs, Kakuszi, Ludas, Fábán és a most hazaérkezett Haran-gózó.

Tanuló dolgozók

A felnőttoktatásról most elkészült statisztikából kitű-nik, hogy az 1969/70-es tan-évben a különböző típusú középiskolák levelező tago-zatain 70 057, az esti tagoza-ton pedig 36 267 dolgozó gyarapítja ismereteit. A 106 324 továbbtanuló közül az első évfolyamos levelező hallgatók száma 24 389, az esti tagozatosoké 14 805. Az idén levelező tagozaton 14 256, estin 6096, összesen tehát 20 352 „felnőtttájk” fejezi be középiskolai tanul-mányait.